

PŘÍPRAVA SADY

Čas přípravy:
5 minut

VLASTNOSTI TERMOPLASTŮ

Termoplast je plast, který je od určité vyšší teploty plastický – tvárný – až kapalný. Teplotní rozsah se pohybuje mezi 100 – 130 °C. A po ochlazení se stane pevným, přičemž tyto teplotou dané změny tvárnosti mohou nastávat opakováně (např. následkem opakovaných teplotních změn při přepravě).

Opakem termoplastů jsou **reaktoplasty** (termosety) (např. bakelit, vulkanizovaný kaučuk – pryž, guma), které po (obvykle) tepelném vytvrzení již nelze například novým ohřátím uvést znovu do tvárného stavu.

(zdroj: Wikipedie)

TVAROVÁNÍ TERMOPLASTŮ

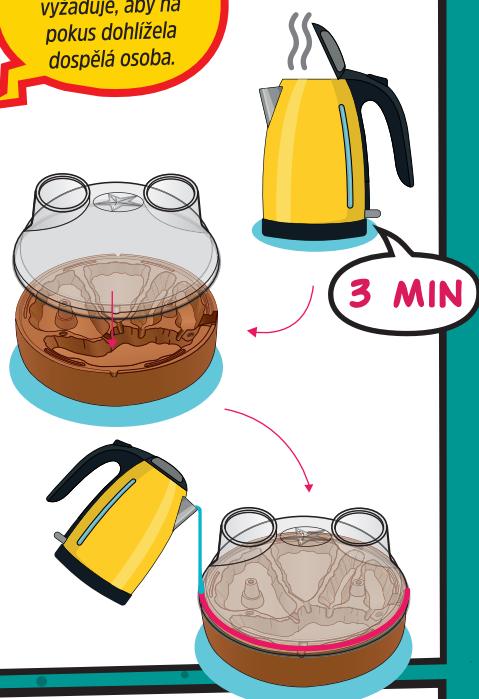
Vaše kupole je termoplastem. Pokud je kopule vlivem přepravy mírně zdeformovaná, můžete vyzkoušet tvarování přímo na ní.

- 1/ Ohřejte v rychlovarné konvici 0,5 l vody.
- 2/ Otevřete víko konvice a po dobu 3 minut nechte vycházet páru
(vroucí voda je příliš horká a plast by nenávratně zdeformovala).
- 3/ Položte kupoli do dřezu na hnědou pracovní desku.
- 4/ Po obvodu kupole rychle lijte tenký proud horké vody. Pozorujte, jak se plast tvarově přizpůsobuje spodní části.
UPOZORNĚNÍ: Na kopuli netlačte, aby se tvar nepropadl dovnitř. Dejte pozor, abyste horkou vodu nelili nepřetržitě na jedno místo, došlo by k deformaci plastu.
- 5/ Nechejte vychladnout.

Nevíte-li si rady, neváhejte nás kontaktovat na veda@albi.cz

★ POZOR

Vysoká teplota vody vyžaduje, aby na pokus dohlížela dospělá osoba.

Pokud vaše kupole nevyžaduje experimentální přípravu, provedte pokus např. s průhlednou mističkou na maliny nebo průhledným víčkem na jogurtu.

- 1/ Víčko nebo mističku položte na hrníček, který je o trochu větší.
- 2/ Zalijte horkou vodou dle postupu výše.
- 3/ Pozorujte, jak se víčko přizpůsobí tvaru hrničku. Vyzkoušet můžete různé tvary a materiály (podobná šíře a vzhled plastu).

PRÍPRAVA SÚPRAVY

Čas prípravy:
5 minút

VLASTNOSTI TERMOPLASTOV

Termoplast je plast, ktorý je od určitej vyšej teploty plastický – tvárny – až kvapalný. Teplotný rozsah sa pohybuje medzi 100 – 130 °C. A po ochladení sa stane pevným, pričom tieto teplotou dané zmeny tvárnosti môžu nastávať opakovane (napr. následkom opakovaných teplotných zmien pri preprave).

Opakom termoplastov sú **reaktoplasty** (termosety) (napr. bakelit, vulkanizovaný kaučuk – guma), ktoré po (obvykle) tepelnom vytvrdnutí už nie je možné napríklad novým ohriatím uviesť znova do tvárneho stavu.

(zdroj: Wikipédia)

TVAROVANIE TERMOPLASTOV

Vaša kupola je termoplast. Pokial' je kopula vplyvom prepravy mierne zdeformovaná, môžete vyskúšať tvarovanie priamo na nej.

- 1/ Ohrejte v rýchlovarnej kanvici 0,5 l vody.
- 2/ Otvorte veko kanvice a 3 minúty nechajte vychádzať paru (vriaca voda je príliš horúca a plast by nenávratne zdeformovala).
- 3/ Položte kupolu do drezu na hnedú pracovnú dosku.
- 4/ Po obvode kupoly rýchlo lejte tenký prúd horúcej vody. Pozorujte, ako sa plast tvarovo prispôsobuje spodnej časti.
UPOZORNENIE: Na kopulu netlačte, aby sa tvar neprepadol dovnútra. Dajte pozor, aby ste horúcu vodu neliali nepretržite na jedno miesto, došlo by k deformácii plastu.
- 5/ Nechajte vychladnúť.

Ak si neviete dat' rady, neváhajte nás kontaktovať na www.albi.sk

★ POZOR
Vysoká teplota vody
vyžaduje, aby na
pokus dohliadala
dospelá osoba.

Pokial' vaša kupola nevyžaduje experimentálnu prípravu, urobte pokus napr. s prieħľadnou mištičkou na maliny alebo prieħľadným viečkom na jogurty.

- 1/ Viečko alebo mištičku položte na hrnček, ktorý je o trochu väčší.
- 2/ Zalejte horúcou vodou podľa postupu vyššie.
- 3/ Pozorujte, ako sa viečko prispôsobí tvaru hrnčeka. Vyskúšať môžete rôzne tvary a materiály (podobné šírke a vzhľadu plastu).